

POLICY BRIEF

Europa de Sud-Est răspunde Crizei Financiare Mondiale – Recomandările NALAS

(Concluziile din cadrul panelului de discuție privind „Descentralizarea Fiscală în Europa de Sud-Est în contextul Crizei Financiare”, care a avut loc în cadrul celei de a IV-a ADUNĂRI GENERALE A REȚELEI ASOCIAȚIILOR AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN EUROPA DE SUD-EST (NALAS), pe 23-24 Noiembrie 2008 în Tirana)

Membri NALAS, directori executivi ai asociațiilor autorităților publice locale, distinși experți în macroeconomie și Primari din Europa de Sud-Est au discutat posibilele consecințe ale crizei economice mondiale asupra autorităților locale din Europa de Sud-Est. Inițial s-a apreciat că efectele crizei mondiale nu sunt încă puternic resimțite de către majoritatea autorităților locale din Europa de Sud-Est. În timp ce țările cu economii mai dezvoltate sunt deja în recesiune (șomaj, prescrierea ipotecilor, insolvabilitatea companiilor, căderea prețurilor sunt înregistrate pretutindeni), alte economii pot fi de asemenea atrase în criză prin reducerea Investițiilor Străine Directe (FDI – Foreign Direct Investments), lichidarea activelor locale, exporturi nete mai slabe, un nivel mai scăzut al remitențelor, rate de schimb, declinul valorii proprietății, etc. Nu poate exista vreo țară care să nu resimtă anumite consecințe economice și sociale.

Autoritățile locale în Europa de Sud-Est ar trebui să fie pregătite pentru a face față riscurilor, dar de asemenea să și profite din oportunitățile care pot apărea cu această ocazie. Guvernul central va trebui să se bizuiască pe autoritățile locale pentru a implementa rapid politici care să mențină economia în aceste condiții dificile. Așadar, autoritățile centrale și cele locale ar trebui să intensifice dialogul și cooperarea lor. Autoritățile locale pot indica cele mai necesare proiecte de investiție capitală pe care guvernele centrale ar putea decide să le finanțeze pentru a diminua consecințele crizei economice.

Discuțiile au condus la recomandările prezentate în continuare.

Panelul de discuții a fost moderat de către:

Ginka CHAVDAROVA și Gabor PETERI

Vorbitorii invitați au inclus:

Paul Bernd SPAHN, Joze MENCINGER, Arben MALAJ, Mitar MATIJASEVIC

Delegații NALAS care au participat la discuții:

Tarzan MILOSEVIC, Mirko BRULC, Refik RRUGIJA, Artur KURTI, Naim ISMAILI, Uros BREZAN, Rami QERIMI, Zdravko KRSMANOVIC, Penka PENKOVA, Alexandru AMBROS, Andrei VACARCIUS, Dusan DJOKOVIC, Zivko MARKOVIC, Gzim HAJDINAGA, Sener CELIKAYAR

Alți oaspeți:

Dl. Shrafedin SHEHU, Vice-Ministru al Finanțelor din Albania, etc.

Mesaj pentru guvernele centrale din Europa de Sud-Est:

În noile circumstanțe ale crizei financiare mondiale, NALAS îndeamnă guvernele centrale din Europa de Sud-Est:

- 1. Să intensifice dialogul cu autoritățile locale prin intermediul asociațiilor lor.** Ar trebui să fie stabilită și îmbunătățită circulația informației între autoritățile centrale și cele locale privind direcția generală de evoluție a economiei și indicatorii timpurii de alertare. Aceasta în schimb:
 - Va permite autorităților locale să planifice mai eficient și să specifice prioritățile cu acuratețe mai sporită,
 - Va permite identificarea la timp a problemelor de pe anumite teritorii sau în anumite industrii,
 - Intensificarea dialogului va asigura programarea comună a oricăror cheltuieli contra-ciclice. Anume, guvernele centrale ar trebui să mărească investițiile publice, ca o modalitate de susținere a activității economice. În acest scop, autoritățile centrale ar trebui să coopereze îndeaproape cu autoritățile locale privind fondurile cu destinație specială pentru a asigura investiții bine pregătite ale autorităților locale, în corespundere cu necesitățile.
- 2. Să susțină autoritățile locale în utilizarea fondurilor și programelor disponibile ale Uniunii Europene,** atât a fondurilor structurale pentru țările membre, cât și a fondurilor IPA pentru țările candidate. Fonduri adiționale ar trebui să fie mai disponibile pentru autoritățile locale pentru a co-finanța proiectele IPA și pentru a acoperi orice lipsă financiară pe parcursul implementării proiectului pentru a menține lichiditatea.
- 3. Să devină mai deschise și să încurajeze forme noi, inovative și chiar neoficiale de dialog în timp de criză.**
- 4. În fine, în cazurile în care datoriile istorice a autorităților locale încă mai afectează întregul sector și economia ca un întreg, acesta este momentul potrivit pentru a ajuta autoritățile locale să scape de aceste datorii.**

Mesaj pentru autoritățile locale din Europa de Sud-Est:

Pentru a preveni sau a diminua consecințele crizei financiare globale în comunitățile lor, NALAS recomandă autorităților locale din Europa de Sud-Est:

1. Să adopte o abordare prudentă în planificarea bugetelor pe anii 2009 și 2010 prin:
 - Folosirea unor indicatori foarte conservativi privind creșterea PIB-ului și a nivelului de inflație;
 - Efectuarea estimărilor conservative privind veniturile din colectarea impozitelor;
 - Revederea contractelor de împrumut și calcularea expunerii la fluctuațiile ratelor de schimb; în măsura posibilităților încercând să reducă această expunere;
 - Utilizarea la maximum a fondurilor transferate;
 - Identificare posibilelor riscuri bugetare;
2. Revederea contractelor de împrumut, estimarea expunerii la risc și încercarea de a reduce acest risc acolo unde este posibil;

3. Monitorizarea companiilor/angajatorilor mari (inclusiv întreprinderi publice) în care ar putea exista riscul concedierilor sau închiderii și angajarea în măsuri pro-active pentru a se ocupa de orice schimbări serioase în cadrul pieții locale a muncii;
4. Pregătirea catalogului proiectelor de investiție care ar putea fi implementate rapid cu suportul guvernelor naționale (investițiile în domeniul eficienței energetice ar putea fi proiecte adecvate care pot fi implementate într-un termen scurt);
5. Evitarea concedierii staff-ului dacă este posibil. Păstrați experții calificați. De asemenea ar putea să apară noi oportunități de a angaja personal foarte calificat care va fi disponibil pe piața muncii pe parcursul recesiunii.
6. Contactați cetățenii și explicați-le la ce să se aștepte, ce faceți voi, și de ce faceți aceasta. Asigurați cetățenii că în ciuda timpurilor grele, voi nu planificați să măriți impozitele, dar că voi vă veți asigura ca, în numele corectitudinii și echității, fiecare să plătească ceea ce trebuie să plătească.

Mesaj pentru Asociațiile Autorităților Locale:

Asociațiile Autorităților Publice Locale care sunt membre NALAS își iau angajamentul:

1. Să susțină Autoritățile locale să fie rapide în proceduri, să reducă birocrăția, să creeze un climat favorabil pentru investitori
2. Să sprijine Autoritățile locale în mărirea eficienței cheltuielilor publice locale prin introducerea unui sistem de reper (benchmarking) pentru autoritățile locale
3. Să continue să schimbe practicile bune privind posibilitățile prevenire a consecințelor crizei.

În fine, participanții la discuții au argumentat și reiterat faptul că guvernele centrale din Europa de Sud-Est ar trebui să pornească la o rapidă și veritabilă descentralizare, acordând o autonomie fiscală adecvată autorităților locale, ceea ce le va face capabile să își îmbunătățească baza de venituri și să furnizeze servicii mai bune către cetățenilor.